Dag Lundin:

Gammal dröm få tonsätta Gästabudet

Just nu är Dag Lundin upptagen med att skriva musik för harpa. — Ett oerhört svårt instrument, men som jag är mycket svag för. Idag uruppförs hans tonsättning av Nyköpings Gästabud på Rosvalla. Foto: URSULA JOHANSSON

Som det anstår en tonsättare har han musiker i släkten och började komponera redan som barn. Kunde inte bärga sig innan han fick börja spela piano med fingrar som knappt täckte en oktav.

Idag är **Dag Lundin,** från Strängnäs, som skrivit musiken till klockspelet i S:t Nicolai och det stora orkesterverket **Nyköpings Gästabud** — som uruppförs idag på Rosvalla-relativt etablerad som tonsättare. Hans verk spelas, och framför allt får han beställningar på musik. Just nu håller han på att skriva en solosvit för harpa åt en kvinnlig harpist. Ytterligare en beställning av en annan harpist ligger och väntar.

Men trots att det är tonsättare han kallar sig för, och ser som sin egentliga uppgift får komponerandet pressas in i den fritid vi andra använder för att sova eller bara slöa på. För om någon trodde något annat så kan Dag Lundin givetvis inte leva på sitt huvudsakliga arbete. Det ger honom högst några tusen kronor per år i inkomster, eller 231:50 som han preciserar det till, ett annat år.

— Men ett år tog Thore Skogman in 680 000 kr i Stimpengar på Fiskarevalsen och sånt, säger han och ler, dock utan att verka det minsta nedslagen eller avundsjuk.

Nej, sitt levebröd får han från en heltidstjänst som musiklärare på gymnasiet i Eskilstuna, dit han reser varje dag. Snart är det dags att börja svettas över vårterminsbetyget till 800 elever.

Privat ljudrum

Komponerar gör han i gryningen innan han åker till jobbet, och i koncentrerade perioder när hans hustru Agneta är borta från hemmet på grund av sitt arbete. Och på nätterna förstås.

— Det måste vara tyst, så jag kan höra vad jag skriver. En ambulans t ex kan förstöra arbetsron ett par timmar, säger han.

Det där med att höra vad man skriver är ett subtilt begrepp. Han använder inga hjälpmedel när han skriver. Alla klanger, alla instrumentröster, och ibland mänskliga dito, samsas där inne i hans eget mycket privata ljudrum. Brukar det inte bli fel någon gång, när han hör musiken i verkligheten?

— Nej, det brukar det egentligen inte. Möjligen hör jag ibland att tempot kan bli lite fel, och då rättar jag till det. Någon gång kan det bli litet ''tjockt'' och då kanske jag höjer basarna en oktav eller tar bort ett pukslag, men annars ska det stämma.

— Det är svårt att förklara ser du, men det finns härinne alltihop, säger han och pekar mot hjässan.

Gedigen grund

Men han har också en gediget musikalisk grund att stå på. På Musikaliska akademin, där han gick musiklärarutbildningen lärde han känna Tor Mann, som han betecknar som Nordens främste kapellmästare. Denne tog sig an Dag och hjälpte honom få kontakt med storheter som Gösta Nystroem, Moses Pergament och Erland von Koch. Hos dessa har han fått hjälp att utvecklas som tonsättare.

— De suddade lite i mina partitur, ja, förtydligar Dag leende.

Gammal idé

Nyköpings Gästabud är något Dag är förtjust över att ha fått skriva. Beställningen fick han någon gång 1985, men redan på 60-talet när han var musikstuderande ville han tonsätta Ivar Schnells drama. Dag tog kontakt med Schnell, som dock var måttligt intresserad och tyckte att den unge mannen kanske skulle avsluta sina studier först i varje fall.

Det var alltså en gammal idé som nu fick nytt liv.

— Jag visste att det fanns en gammal medeltidsballad som hette Visan om Nyköpings Gästabud, och ville ha den som utgångspunkt, både för klockspelet och orkesterverket. Jag letade efter den i Svenskt visarkiv i Stockholm, och fann den faktiskt. I original från 1647. Visan härstammar dock från 1300-talet, berättar han.

Det är den som nu hörs i klockspelet och återkommer i fanfarer och i både körens och orkesterns delar.

Att komponera innefattar en hel del förarbete i form av läsning. Dag Lundin har plöjt hyllmetrar med medeltidslitteratur om klädedräkter, bostäder, fäktningskonsten m m. Eftersom fäktning ingår i den berättelse han skulle tonsätta ville han höra autentiska ljud.

— Vaktmästaren på skolan fick greja ett par värjor av medarna på en spark, och två elever fick sedan fäktas så att jag kunde få en uppfattning om hur det lät.

Inte hört själv

Idag, lördag, kommer Dag till Nyköping för att höra hur det blev, det han skrivit i omgångar under minst ett par års tid.

— Ja, det ska bli spännande. Jag har inte hört det spelas själv!

Ryktet om Nyköpings Gästabud har redan givit resultat i form av nya beställningar till denne upptagne sörmländske tonsättare som, om han av någon outgrundlig anledning skulle hamna på en öde ö och fick ta med sig två tonsättares verk som tröst, skulle välja Sibelius och Bruckner.

— Deras landskap tröttnar man aldrig på att vandra i.

TITTI FREDMAN

ANNONSER GER RESULTAT